

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

1.Pf.20.105/2024/4.

A felperes:

felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

Kozák Ügyvédi Iroda

ügyvéd címe

Az alperes:

alperes

alperes címe

Az alperes képviselője:

László Ügyvédi Iroda

ügyvéd címe²

A per tárgya:

öröklésből kiesés megállapítása

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

18.P.23.057/2021/45.

A fellebbezést benyújtó fél:

felperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybehagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 500.000 (ötszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy 2.500.000 (kétfmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Néhai örökhagyó (örökhagyó) 1928-ban született és az alperessel 2000-ben kötött házasságot.

[2] Az örökhagyó több betegségben is szenvedett: 1999 novemberében agyvérzést kapott, majd combnyaktörést szenvedett, rosszindulatú füljáratdaganata volt, prosztata műtétet hajtottak végre rajta. Gerincsérve volt, 2018-ban pedig urológiai műtétet hajtottak végre rajta. 2019-ben demenciát állapítottak meg nála. 2019 májusától folyamatosan

húgycsőkatéterre volt szüksége. 2020. augusztus 4-én felvételre került a Honvéd Kórházba tüdőgyulladás miatt. A kórházi kezelése során Covid-fertőzést diagnosztizáltak nála, melynek következtében november 20-án elhunyt leszármazó és szülők hátrahagyása nélkül.

[3] A házasság felek az örökhagyó haláláig együtt éltek az örökhagyó Ingatlan1 szám alatti ingatlanában. Az egészségügyi képzettségű alperes ellátta az örökhagyó ápolását, gondozását.

[4] Az elhunyt végrendeletet nem tett.

[5] közjegyző a 11046/N/170/2021/16. számú hagyatékátadó végzésével az örökhagyó hagyatékát ideiglenes hatállyal az alperes, mint az örökhagyó házastársa részére adta át.

[6] A felperes az örökhagyó elhunyt testvérének egyik gyermeke.

[7] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes, mint néhai örökhagyó túlélő házastársa az öröklésből kiesett. Kérte továbbá az alperest a perköltségei megtérítésére kötelezni.

[8] A keresete jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 7:4. § (2) bekezdés a) pontját és a 7:62. § (1) bekezdését jelölte meg.

[9] Előadta, hogy az örökhagyó az utolsó éveiben rettegett az alperestől, aki igyekezett teljesen elzárni őt attól, hogy akár a családjától, akár mástól segítséget tudjon kérni. Az alperes azzal, hogy elzárta az örökhagyót attól, hogy a családjával kapcsolatot tartson, hogy részére a családja segítséget nyújtson, illetve, hogy ügyvédhez vagy közjegyzőhöz elmenjen, ügyvéd vagy közjegyző a lakásban megjelenjen, megakadályozta az elhunytat abban, hogy a végakarátát kinyilvánítsa.

[10] Felperes előadta, hogy mikor 2018 tavaszán a felperes édesapja, az örökhagyó testvére elhunyt, a temetésre az örökhagyót a felperes utaztatta Budapestről Miskolcra. A temetésen többeknek említette az örökhagyó és a felperesnek is elmondta, hogy nem szeretné, ha a teljes vagyonát a felesége örökölné, a vagyon felét kívánja csak az alperesnek juttatni, míg a másik felét a felperesnek és testvérének vagy a felperes tanácsára egy jótékonyági szervezetnek ajánlotta volna fel. Határozottan kijelentette, hogy az ügyben intézkedni fog, ezért a felperest és családját meglepetésként érte, hogy nem került elő végrendelet a hagyatéki eljárás során.

[11] A felperes hivatkozott arra is, hogy az öröklés megnyíltakor az alperes és az örökhagyó között nem állt fenn életközösség, kilátás sem volt annak visszaállítására, látszólagosan tartották fenn a házasságot. Erre tekintettel a Ptk. 7:62. § (1) bekezdése szerint az alperes a házastársa után nem örökölhét. A bensőséges személyes viszony hiányzott a házastársak között, az alperes és az örökhagyó ugyan közös lakásban, azonban teljesen elkülönülten éltek, az alperes külön szobában tartózkodott és aludt. Az alperes a gondozással és tartással kapcsolatos kötelezettségeit sem teljesítette már az utolsó években.

[12] A felperes érvelése szerint, mivel az örökhagyónak leszármazója nem volt és a házastársa a kiesés folytán nem örökölhét, az örökhagyó szülei örökölnék fejenként egyenlő arányban. Az örökhagyó szülei már elhaláloztak, helyettük leszármazójuk, néhai Személy1, a felperes édesapja örökölt volna, azonban az ő kiesésére figyelemmel a gyermekei, Tanúl és a felperes örököl fejenként egyenlő arányban. Erre figyelemmel a felperes a Ptk. 7:6. § (3) bekezdése alapján jogosult az alperes érdemtelenségére hivatkozni.

[13] Az alperes ellenkérelmében elsődlegesen a per megszüntetését kérte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 240. § (1) bekezdés a) pontja, 176. § (2) bekezdés b) pontja, továbbá 36. §-a alapján. Előadta, hogy a per tárgya

olyan közös jog, amely csak egységesen dönthető el és a hagyatéki eljárásban a felperes testvére is félként részt vett, ezért a felperes testvérenek a perbenállása kötelező.

[14] Az alperes érdemben a kereset elutasítását indítványozta. Vitatta, hogy érdemtelen lenne az öröklésre, továbbá azt is, hogy az öröklés megnyíltakor az örökhagyó és közöttük állt volna fenn az életközösség.

[15] Előadta az alperes, hogy a házasságkötést követően az örökhagyó családja, így a férje testvére, gyermekei, legfőképpen a felperes ellenségesen viszonyult hozzá. A felperes egészen addig, amíg nem érezte úgy, hogy hamarosan esedékes lesz az öröksége, egyáltalán nem tartotta a kapcsolatot az örökhagyóval, külföldön, Kínában élt. A saját édesapja is rendszeresen panaszkodott az örökhagyónak arról, hogy nem törődik az idős szüleivel. Ennél fogva nem is tudhatja, hogy az örökhagyó mikor milyen betegségeken szenvedett, ahogy azt sem, hogy az alperes a halála pillanatáig mellette állt minden betegségében, ápolta és gondozta.

[16] Az alperes hivatkozása szerint a felperes valótlanul állítja, hogy hermetikusan elzárta volna az örökhagyót a családjától. Az örökhagyó ingatlanokat ajándékozott a testvéreinek, ami azt támasztja alá, hogy életében a kívánt vagyonelemekről rendelkezett. 2018 októberében ő engedte be a házba a felperest, amikor megjelent és közölte az örökhagyóval, hogy szerzett neki eltartót, az örökhagyó azonban erre nem tartott igényt, ezért elküldte a felperest.

[17] Az alperes kiemelte, hogy a felperes vagy családja soha nem gondoskodott az örökhagyóról, de állandóan zaklatták telefonon, hogy váljon el, majd ők el fogják tartani. A felperes az örökhagyót a halála előtt magát a gyermekének kiadva el akarta hozni a kórházból annak érdekében, hogy közjegyzőhöz vigye végrendelet tétele érdekében. A felperes tehát mindent elkövetett, hogy megszerezze az örökhagyó vagyonát, ezért pont ő volt az, aki meg kívánta akadályozni a végakarata érvényesítését, az örökhagyó azonban a felperest soha semmilyen juttatásban nem kívánta részesíteni.

[18] Előadta az alperes, hogy az örökhagyó a világ dolgaiban járatos ember volt, magas rangot szerzett a hivatásában is. Bármikor tudott volna végrendeletet alkotni, megbízhatott volna ügyvédet vagy közjegyzőt ennek érdekében. Ilyen szándéka azonban az örökhagyónak nem volt, mert az alperest kívánta örökösévé tenni. Ezt bizonyítja az is, hogy 2012. szeptember 25-én elhalálozása esetére egyedüli számlatulajdonossá nevezte meg.

[19] Az alperes hangsúlyozta, hogy az örökhagyóval az életközösségük a halála pillanatáig fennállt, a 21 éves házasságuk alatt soha nem költöztek külön, nem szakították meg az életközösséget. A hagyatéki tárgyaláson a felperes az alperessel egyezően jelentette ki, hogy az örökhagyó és az alperes között az életközösség az örökhagyó halálának időpontjában is fennállott. A Budapest XVI. Kerületi Önkormányzat BPO-16/004/776-10/2020. számú, 2020. november 16. napján kelt határozatával elrendelte az örökhagyó ideiglenes gondokság alá helyezését és egyben ideiglenes gondnokul az alperest rendelte ki. Ez a határozat is megállapította, hogy az alperes egy háztartásban él az örökhagyóval.

[20] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[21] Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 1.500.000 forint perköltséget.

[22] Megállapította, hogy a feljegyzett 1.500.000 forint kereseti illeték az állam terhén marad.

[23] Ítéletének indokolásában alkalmazott jogszabályként a Ptk. 7:1. §-át, 7:4. § (2) bekezdés a) pontját, 7:6. § (1) bekezdés b) pontját és (3) bekezdését, 7:61. §-át, 7:62. § (1) és (2) bekezdéseit hivatkozta.

[24] Az alperes permegszüntetési kérelmét alaptalannak ítélte. Rámutatott arra, hogy a Pp. 36. § szerint a felek között akkor keletkezik kényszerű pertársaság, ha a per tárgya olyan közös jog, illetve olyan közös kötelezettség, amely csak egységesen dönthető el. Adott esetben azonban az, hogy az alperes kiesett-e az öröklésből, a felperes testvére, Tanú1 perben állása nélkül is eldönthető, függetlenül attól, hogy a hagyatéki eljárásban részt vett-e. A perben hozott döntés Tanú1re is kiterjed, ez azonban csak a Pp. 37. § a) pont szerinti pertársaságot eredményezne, a testvér perben állása tehát nem kötelező.

[25] Az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy az alperes az örökhagyó utáni öröklésből kiesett-e azon oknál fogva, hogy közöttük és az örökhagyó között az öröklés megnyílásakor nem állt fenn életközösség.

[26] Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a bírói gyakorlat szerint a házastársi életközösség tartalmi elemei a gazdasági együttműködés, közös lakás, közös háztartás vezetés, a szexuális kapcsolat, az együvé tartozás különféle megnyilvánulásai. Az egymással összefüggő és együttesen értékelendő gazdasági, családi, érzelmi és akarati tényezők azok, amelyek alapján az életközösség fennállta vagy annak hiánya megállapítható. Valamely elem hiánya még nem feltétlenül mutatja az életközösség hiányát, különösen, ha ez a hiány objektív okra vezethető vissza. A házastársi együttélés bizonyos elemeinek vagy több elemének hiányakor általában az akarati tényezőknek ügydöntő jelentősége van. Annak bizonyítása, hogy az életközösség elemei közül a bensőséges személyes viszony hiányzott a Pp. szabályai szerint a felperest terhelte.

[27] Az elsőfokú bíróság arra mutatott rá, hogy a tanúk egymásnak ellentmondó vallomásokat tettek: Tanú1, Tanú2, Tanú3 és Tanú4 tanúk azt állították, hogy a házaspár között a viszony megromlott, az alperes több esetben napokra magára hagyta az örökhagyót, csúnyán beszélt vele. További tanúk, így Tanú5, Tanú6 és Tanú7 tanúk vallomása azonban ezt cáfolta. A lefolytatott bizonyítás eredményeként ezért nem tudta ítéleti bizonyossággal megállapítani, hogy a házaspár elhidegült egymástól, köztük a bensőséges személyes viszony nem állt fenn.

Kiemelte az elsőfokú bíróság, hogy a felperes sem állította, hogy az életközösség további elemei, így a közös gazdálkodás, a közös életvitel a házaspár között megszűnt volna. Az, hogy a házaspár külön hálósobában aludtak, életkorukkal és egészségi állapotukkal indokolható. Azt vizsgálta ezért, hogy megállapítható-e az örökhagyónak az életközösség megszakítására irányuló szándéka.

[28] A per adatai alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az örökhagyó ilyen irányú akaratát sem a külvilág felé, sem az alperes felé nem nyilvánította ki. Az örökhagyó a közös lakóhelyül szolgáló, azonban kizárólag az ő tulajdonában álló ingatlan elhagyására az alperest nem szólította fel. Az a Tanú1 tanú által állított, az örökhagyótól származó nyilatkozat, amely szerint, ha tíz évvel fiatalabb lenne, akkor elválna, szintén azt támasztja alá, hogy az örökhagyónak nem állt szándékában az életközösség felszámolása. Annak, hogy döntésében milyen megfontolások játszottak szerepet – idős kora, betegségei, a róla való gondoskodás hiánya miatti félelem – nincs jelentősége. Az, hogy a házastársak között esetlegesen viták voltak, az örökhagyó panaszkodott az alperessel való kapcsolatára, az életközösség megszakítására irányuló akaratelhatározás hiányában nem adhat alapot annak a megállapítására, hogy a házastársak között az életközösség nem állt fenn.

[29] Az elsőfokú bíróság a Ptk. 7:4. § (2) bekezdés a) pontjában, 7:6. § (1) bekezdés b) pontjában és (3) bekezdésében írtak alapján azt is vizsgálta, hogy az alperes megakadályozta-e az örökhagyót végakarata érvényesítésében.

[30] Az elsőfokú bíróság összevetette Tanú2 és Tanú4, valamint Tanú7 és Tanú5 tanúk vallomásait és arra a megállapításra jutott, hogy a felperes nem bizonyította, hogy az

örökhagyó végrendelkezni kívánt volna. Ennek hiányában pedig az, hogy az alperes igyekezett elzárni a családjától az örökhagyót, bizonyítottsága esetén sem lehet alkalmas annak a megállapítására, hogy az alperes az örökhagyót végintézkedés tételében akadályozta volna.

[31] A per adatai, Tanú6 és Tanú5 tanúk vallomása és a felperes személyes előadása alapján az elsőfokú bíróság arra következtetett, hogy az örökhagyó, ilyen irányú szándéka esetén, képes lett volna végrendeletet tenni. Utalt arra, hogy az örökhagyó a határőrség magas rangú tisztjeként a törvényes öröklés és a végintézkedés szabályaival tisztában volt.

[32] Az elsőfokú bíróság mellőzte Személy2 tanúkenti meghallgatását, mert a felperes és a tanú kórházi látogatása körülményei nem bírtak relevanciával. Tanú6, Tanú7 és Tanú5 tanúk vallomásának a bizonyítékok köréből való kirekesztésére pedig nem látott okot, mert a tanúk elfogulatlanságával, igazmondásával kapcsolatban nem merült fel kételye.

[33] Az elsőfokú bíróság a pervesztes felperest a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes perrel felmerült költségének megfizetésére, az alperest képviselő ügyvéd munkadíjának összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (továbbiakban: Ükr.) 3. § (6) bekezdése alapján állapította meg akként, hogy a felszámított díjat mérsékelte, mert azt az elvégzett ügyvédi munka mennyiségével arányban nem állónak találta. Figyelemmel volt arra, hogy az alperes jogi képviselője hét tárgyaláson vett részt és három érdemi beadványt szerkesztett.

[34] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezett.

[35] Jogorvoslati kérelmében elsődlegesen az elsőfokon hozott határozat megváltoztatását és keresetének helytadást, az alperes első- és a másodfokú perköltség megfizetésére kötelezését kérte. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását indítványozta.

[36] A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perben rendelkezésre álló bizonyítékok téves értékelésével és mérlegelésével iratellenesen és okszerűtlenül hozta meg az ítéletét.

[37] A felperes jogi érvelése szerint az alperes a Ptk. 7:4. § (2) bekezdés a) pontja és 7:62. § (1) bekezdése alapján, mint néhai örökhagyó túlélő házastársa az öröklésből kiesett. Az örökhagyó az utolsó éveiben rettegett az alperestől, az alperes pedig mindent elkövetett annak érdekében, hogy az örökhagyót elzárja a családjától, akadályozta az örökhagyót abban, hogy végrendelkezzen.

[38] Fenntartotta a felperes, hogy az öröklés megnyíltakor az alperes és az örökhagyó között nem állt fenn életközösség, a házasságuk gyakorlatilag csak látszólagosan állt fenn, örökhagyó és az alperes között a bensőséges személyes viszony teljes egészében hiányzott. A felek közös lakásban, de teljesen elkülönülten éltek.

[39] A felperes hangsúlyozta, hogy örökhagyó elhalálózását megelőző években az alperes a gondozással és a tartással kapcsolatos kötelezettségeit nem teljesítette. Emiatt kérte meg az örökhagyó Tanú1-et, hogy vállalja el a gondozását. Az örökhagyó az alperes vele szemben tanúsított magatartását elfogadhatatlannak tartotta, a bizalma megrendült az alperesben. Az, hogy végül is nem sikerült az örökhagyó megfelelő ellátását ápolóval biztosítani, ugyancsak az alperes terhére róható a perben előadott és bizonyított körülmények ismeretében.

[40] A felperes előadása szerint az örökhagyónak szándékában állt végrendelkezni, ebben az alperes akadályozta meg. Az alperes érdemtelen az öröklésre, a felperes pedig a Ptk. 7:6. § (3) bekezdés alapján jogosult az alperes érdemtelenségére hivatkozni. A keresetben előadott állításait és tényállást Tanú1, Tanú2, Tanú3, valamint Tanú4 tanúk vallomásaival

hitelt érdemlően alátámasztotta. Az alperes tanúinak vallomása életszerűtlen és elfogadhatatlan volt, hiszen az alperes számára fontos tényekre és momentumokra egymással egyezően pontosan emlékeztek, míg váratlan kérdésekre bizonytalan és ellentmondó válaszokat adtak. Felperes álláspontja szerint ezen tanúk vallomása a perben nem értékelhető, azokat a bizonyítékok köréből ki kell rekeszteni.

[41] Tekintettel arra, hogy bizonyítási indítványa ellenére Személy2 tanúkenti meghallgatását a bíróság mellőzte, a felperes másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárás lefolytatására kötelezését kérte.

[42] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, a felperes másodfokú perköltségben marasztalását indítványozta. Ügyvédi munkadíjban megjelenő perköltségét az Ükr. 3. §-ára utalással számította fel.

[43] Kiemelte az alperes, hogy a felperes állításaival szemben az elsőfokú bíróság minden tanúvallomást részletesen rögzített, azzal kapcsolatban felperes kifogást a perben nem emelt. Minden tanú rokon, barát volt, érdektelen tanút nem tudott a felperes állítani. Ennek ellenére a tanúk érdemben cáfolták a felperes előadásait. Az alperes tanúinak elfogultságát a felperes a tanúk meghallgatásakor, de később sem tudta alátámasztani. Ezek a tanúk volt munkatársak, barátok, szomszéd, tehát kívülállók, teljesen érdektelenek.

[44] Az alperes érvelése szerint nem lehet hatályon kívül helyezési ok az, ha a bíróság mellőzi egy tanú (adott esetben a felperes lányának) meghallgatását, megindokolva a mellőzés okát.

[45] Az alperes fellebbezési ellenkérelméhez csatolta az elsőfokú eljárásban tett észrevételeit tartalmazó beadványt, amelyben Tanú8, Tanú2, Tanú1, Tanú4, Tanú9 és Tanú3 tanúk vallomásait értékelte.

[46] A fellebbezés alaptalan.

[47] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülbírálat során a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt. Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése [Pp. 358. § (5) bekezdés], ezért azt a másodfokú felülbírálat teljes terjedelmében érintette, a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között [a Pp. 370. § (1) bekezdése].

[48] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési kérelemben és ellenkérelemben foglaltakra tekintettel megváltoztatta a fellebbezési kérelmek vizsgálatának sorrendjét a Pp. 364. §-a szerint alkalmazandó 342. § (4) bekezdésének és a 383. § (1) bekezdésének rendelkezésére figyelemmel.

[49] Az alperes másodlagos kérelmében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte arra alapítottnan, hogy az elsőfokú bíróság Személy2 tanúkenti meghallgatására vonatkozó indítványát nem teljesítette. Ez a kifogása az anyagi pervezetés hibájaként azonosítható.

[50] A másodfokú bíróság e körben megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tanú meghallgatásának mellőzését megindokolta, ezen indokokkal a Fővárosi Ítéltábla egyetértett. A perbeli jogvita eldöntése szempontjából nem bír relevanciával az, hogy a felperes és a tanúnak az örökhagyónál tett kórházi látogatása miként zajlott. A felperes fellebbezésében azt nem is jelölte meg, hogy a tanú meghallgatása a per előbbrevitele vonatkozásában milyen jelentőséggel bír, a megállapított tényállást mennyiben befolyásolja, s ennek alapján a levonható jogi következtetéseket mennyiben teszi megváltoztathatóvá. Erre tekintettel a tanú meghallgatásának indokoltsága érdemben nem is volt vizsgálható.

[51] A Fővárosi Ítéltábla rámutat arra is, hogy önmagában a tanú meghallgatásának elmaradása a másodfokú bíróság eltérő jogi álláspontja esetén sem eredményezheti az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, a tanú meghallgatása – szükség esetén – a másodfokú eljárásban is foganatosítható, az nem jelenti a bizonyítási eljárás olyan mértékű kiegészítését, ami az elsőfokú ítélet Pp. 384. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti hatályon kívül helyezését indokolná. A Pp. 381. §-a szerinti hatályon kívül helyezést tehát az anyagi pervezetés hibája és a bizonyítás ebből eredő hiányossága önmagában nem alapozhatja meg, az olyan, az ügy érdemére kiható, lényeges eljárási szabálysértést feltételez, amelynek megállapíthatósága esetén a másodfokú bíróság az anyagi jogi felülbírálatig el sem juthat. A Pp. 369. § (3) bekezdés *a)*, *c)* pontjai az anyagi jogi felülbírálat során teszik lehetővé a bizonyítás eredményének okszerűtlenné minősítését, és ennek alapján a tényállás módosítását, kiegészítését, illetve, az elsőfokú bíróságétól eltérő jogkövetkeztetés levonását a másodfokú bíróság számára.

[52] A fentiek alapján a másodlagos fellebbezésben megfogalmazott kérelem és az ahhoz fűzött jogi érvelés nem volt egymásnak megfeleltethető. A felperes nem jelölt meg olyan lényeges eljárási szabálysértést, amely az elsőfokú ítélet Pp. 369. § (1) bekezdése szerinti eljárásjogi felülbírálata során az érdemi döntés hatályon kívül helyezését eredményezhette volna.

[53] A felperes elsődleges jogorvoslati kérelme az érdemi döntés megváltoztatására irányult. Érvei alapvetően a bizonyítás okszerűségét, a tények minősítését és az elsőfokú bíróság által levont jogkövetkeztetéseket támadták [a Pp. 369. § (3) bekezdés *a)* és *c)* pontja].

[54] A Fővárosi Ítéltábla megállapítása szerint az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta, és abból helytálló jogi következtetésre jutott, az alkalmazandó jogszabályok körét helyesen állapította meg. Érdemi döntésével a Fővárosi Ítéltábla egyetértett.

[55] A másodfokú bíróság a felülbírálat során abból indult ki, hogy a fellebbezési eljárásban a bizonyítás eredményének felülmérlegelése fő szabály szerint csak akkor lehetséges, ha az okszerűtlen, vagyis jogszabálysértő. [Pp. 369. § (3) bekezdés *a)* pont] Szűk értelemben vett felülmérlegelésre, azaz a jogszabálysértés megállapítása nélkül a mérlegelés megváltoztatására nincs lehetőség. Az okszerűtlenség akkor állapítható meg, ha a tényállás iratellenes, hiányos vagy logikai ellentmondásokat tartalmaz, továbbá, ha a bizonyítékokból csak a fellebbezéssel támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni. Nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna.

[56] A perben az alperes öröklésből való kiesésének alapjául állított okok körében valamennyi jelentős tény vonatkozásában a felperes érdekében áll, hogy azokat a bíróság valósnak fogadja el, a bizonyítás elmaradásának vagy sikertelenségének következményeit is ő viseli [Pp. 265. § (1) bekezdés].

[57] A felperesnek az alperes öröklésből való kiesése tekintetében két állítása volt: az örökhagyó és az alperes, mint házastársak között az öröklés megnyílásakor nem állt fenn az életközösség [Ptk. 7:62. § (1) bekezdés]; az alperes megakadályozta az örökhagyót végakarata érvényesítésében, az öröklésre ezért érdemtelen [7:4. § (2) bekezdés *a)* pont, 7:6. § (1) bekezdés *b)* pont].

[58] A másodfokú bíróság megállapítása szerint az elsőfokú bíróság a per eldöntése szempontjából valamennyi jelentős tény vonatkozásában okszerűen, a logika szabályainak megfelelően értékelte a bizonyítékokat. Ítélete alapján ez az értékelő tevékenység nyomon követhető, a mérlegelésnél figyelembe vett szempontok egyértelműen feltárhatók. A felperes további bizonyítási indítványainak elutasítását az elsőfokú bíróság megindokolta, ezekkel az

indokokkal a másodfokú bíróság is egyetértett. Alaptalan a felperesnek az alperes által meghallgatni indítványozott tanúk (Tanú6, Tanú7 és Tanú5) elfogultságára hivatkozása is. A tanúk a vallomásaikat a hamis tanúzás következményeinek ismeretében teszik [Pp. 292. § (3) bekezdés], a tanúnak a félhez való kapcsolata és vallomásuknak tartalma a Pp. 279. §-ának (1) bekezdése értelmében egyébként is a bíróság mérlegelése alá esik. A Fővárosi Ítéltábla egyetértett azzal, hogy önmagában az, hogy a tanúk az alperessel együtt érkeztek a tárgyalásra, annak szünetében az alperessel szót váltottak, a tanúk elfogultságát nem alapozza meg. A bizonyítás tárgyát olyan személyes körülmények képezték, amelyekről a felekkel közeli kapcsolatban állóknak lehet csak hitelt érdemlő tudomása.

[59] A Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, hogy az örökhagyó és az alperes életközösségének az öröklés megnyílásakor fennállása tekintetében az elsőfokú bíróság az érdemi tényeket illetően koncentráltan mutatott rá a felperes és az alperes által indítványozott tanúk (Tanú1, Tanú2, Tanú3 és Tanú4, illetve Tanú5, Tanú6 és Tanú7 tanúk) vallomásaiban megmutatkozó ellentmondásokra és ennek alapján arra, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok nem támasztották alá a bensőséges viszony hiányát a házastársak között. Az ügy egyedi körülményeit, az örökhagyó életkorát és egészségi állapotát figyelembe véve az, hogy a házaspár külön szobában aludtak, a kapcsolatuk elhidegülését nem támasztja alá.

[60] Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy az életközösség további elemeinek, a közös gazdálkodásnak, a közös életvitelnek a megszűnését a felperes sem állította, és nem bizonyított olyan tény sem, amely az örökhagyónak az életközösség megszakítására vonatkozó szándékát bizonyítaná. Az, hogy a házastársak vitakoztak, az örökhagyó panaszkodott az alperessel való kapcsolatára, önmagában nem ad alapot annak megállapítására, hogy az életközösség nem állt fenn. A rendelkezésre álló peradatok szerint az örökhagyó sem az alperes, sem a kívüljár felé nem nyilvánította ki azt az akaratát, hogy az életközösséget az alperessel meg kívánja szakítani.

[61] A Fővárosi Ítéltábla a felperes második kereseti hivatkozása vonatkozásában azt hangsúlyozza, hogy az érdemtelenéget mint kiesési okot - egyezően a Ptk. 7:4. § (1) bekezdésben és 7:4. § (2) bekezdés b)-c) pontjaiban felsorolt és a 7:7-9. §-okban részletezett kiesési okokkal - kizárólag az örökhagyó halála előtti jogi tények alapozhatnak meg.

[62] A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a Ptk. 7:6. § (1) bekezdés b) pontjának első fordulata értelmében az is érdemtelen az öröklésre, aki szándékos eljárásával az örökhagyó végakarataának szabad nyilvánítását megakadályozta vagy azt megkísérelte. Ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság a szükséges - és a felek által felajánlott - bizonyítást lefolytatta, a bizonyítékok okszerű mérlegelésével, helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes az eljárás során nem bizonyította, hogy az örökhagyó végrendeletet kívánt és azt sem, hogy ezt az alperes szándékos magatartásával akadályozta. Tanú2 és Tanú4 tanúk ugyan a felperessel egyezően azt állították, hogy az örökhagyó - nyilatkozata szerint - csak a vagyona felét akarja az alperesre hagyni, az elsőfokú bíróság ugyanakkor helyesen mutatott rá arra, hogy ez nem jelent végrendelet tételére irányuló konkrét szándékot. A tanúk arról nem számoltak be, hogy az örökhagyó arról beszélt volna nekik, hogy végrendeletet kíván tenni, ez azonban valamely okból nem lehetséges. Tanú7 és Tanú5 tanúk vallomása pedig azt igazolja, hogy az örökhagyó előttük azt az akaratát fejezte ki, hogy a vagyonát a törvényes rend szerint, végrendelet tétele nélkül az alperes örökölje. A per adatai szerint az örökhagyót az alperes a szabad mozgásában, másokkal való kapcsolattartásában nem akadályozta, őt Tanú6 néhány alkalommal, a felperes egy alkalommal elfuvarozta a bankba, Tanú5 is többször ajánlotta neki a segítségét. Az örökhagyónak tehát volt lehetősége arra, hogy szomszédjától, barátjától vagy a rokonaitól - akár a felperestől - segítséget kérjen a végrendelet tételéhez és végzettség, korábban betöltött pozíciója folytán az is alappal tehető fel, hogy a törvényes öröklés és a végintézkedés szabályaival tisztában volt.

[63] A másodfokú bíróság végkövetkeztetése szerint az elsőfokú bíróság mérlegelése nem okszerűtlen, a logika szabályainak nem mond ellent, és az egyéb peradatokkal sem ellentétes, kiemelve, hogy a felperes a fellebbezésében érdemi, az okszerűtlenséget megalapozó érvelést nem adott elő, erre vonatkozó peradatokra nem hivatkozott, nem mutatta be, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésével miért kizárólag csak az általa állított következtetésre lehet jutni.

[64] Mindezek alapján felülmérlegelésre nem került sor, az elsőfokú ítélet megváltoztatásának nincs helye.

[65] Erre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[66] A felperes fellebbezése eredménytelen, a felperes a másodfokú eljárásban is pervesztes. A pervesztes felperest a másodfokú bíróság a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes részére a képviselte ellátásával összefüggésben a másodfokú perköltség megfizetésére. Az ügyvédi munkadíj összegét a Pp. 81. § (1), (2) és (5) bekezdése, valamint az Ükr. 3. § (2) bekezdés *a)-c)* pontjai, (5) és (6) bekezdései alapján, mérsékelt összegben állapította meg. A mérséklésnél figyelembe vette, hogy a per tárgyának értéke magas ugyan, a fellebbezési eljárásban azonban tárgyalás tartására nem került sor, az alperes jogi képviselője egy rövid, 3 oldalas fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő, amelyhez egy az elsőfokú eljárásban már értékelt előkészítő iratot csatolt.

[67] A felperes személyes költségmentessége folytán a feljegyzett, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése alapján a 116.500.000 forint pertárgyérték után számított 2.500.000 forint fellebbezési illeték a Pp. 95. § (1) bekezdés *c)* pontja és a 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Budapest, 2024. április 16.

Dr. Ribai Csilla s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.
előadó bíró

Dr. Kovács Helga s.k.
bíró